

Teksti: Maria Loikkanen

Jonathan Stroud: Samarkandin amuletti – Bartimeus trilogian ensimmäinen osa
(The Amulet of Samarkand – Book I of the Bartimaeus Trilogy, 2003)
Tammi 2004

Lampun hengen seikkailut osa 1

Samarkandin amuletti kertoo maagikon oppipojan ja "lampun hengen" seikkailuista. Tarina alkaa voimalla ja vauhdilla, kun maagikon nuori oppipoika Nathaniel manaa esiin djinni Bartimeuksen ja käskee tätä varastamaan Samarkandin amuletin, yhden maailman halutuimmista maagisista esineistä. Bartimeus varastaa amuletin, ja sen myötä soppa onkin valmis, sillä Nathaniel ja Bartimeus saavat takaa-ajajat peräänsä.

Djinni Bartimeus on tuhansia vuosia vanha henki ja toimii yhtenä kirjan kertojista. Bartimeus kertoo sekä omaa että Nathanielin tarinaa. Nathaniel on nuori ja lahjakas, mutta myös kärsimätön, luonteenpiirre jonka varaan teoksen juoni pitkälti rakentuu. Muilta osin juoni on yksinkertainen ja toimii hyvin. Henkilöhahmona Nathanielin ei ole kovin moniulotteinen, mutta koska jatkoa ilmeisesti seuraa, ehkä jotakin kehitystä on odotettavissa.

Stroud on selvästi saanut vaikutteita David Eddingsiltä, voisi jopa sanoa, että teksti edustaa 'eddingsmäistä' tyyliä. Vika on siinä, että missä Eddings toisinaan on oikeasti hauska, Stroudin hauskuus ampuu yli. Käytännössä tämä tulee ilmi kertojana toimivan djinni Bartimeuksen kautta, jonka vitsikkyys alkaa kirjan loppupuolella käydä jo tuskastuttavaksi. Kaiken lisäksi kirjassa on vähän väliä raivostuttavia alaviitteitä, joissa Bartimeus puhuttelee lukijaa ylimielisen vitsikkääseen sävyyn. Nämä alaviitteet koostuvat lähinnä tietopaketeista, joissa Bartimeus selittää lukijalle fiktiivisen maailman sääntöjä. Kirjan alussa alaviitteitä on jatkuvasti, ja niiden tarkistaminen käy hermoille, varsinkin kun suurin osa niistä koostuu hyvin epäoleellisista asioista ja Bartimeuksen omista kommentteista. Ei voi sanoa, että kirja on huonosti kirjoitettu, mutta tyyliltään se on hyvin ärsyttävä.

Samarkandin amuletti edustaa selkeästi nykyajalle tyypillistä toiminnallista fantasiaa, eli heti alusta alkaen on paljon vauhtia ja toimintaa, joka lakkaa vasta kirjan viimeisillä sivuilla. Todennäköisesti tämä teos on monen nuoren lukijan mieleen. Sopii kaiken ikäisille.